

NPO DETAILANALYSE

2025-03-15_AT_300017781

Uitzending: NPO-Sending | 2025-03-15 | Geanalyseerd op: 2026-05-22 21:20

Version 3.0-detail | Universal 3.0-detail | Konverter 3.4 (2026-05-20) | Maatstaf: Mediawet 2008 Art. 2.1

TOTAALSCORE

4.4/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

0 = evenwichtig, 10 = sterk eenzijdig/manipulatief

POLITIEK SPECTRUM

Classificatie op basis van Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024

De Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024) is een academische enquête onder 609 politicologen in 31 landen. Elke partij wordt beoordeeld op een schaal van 0 (extreem-links) tot 10 (extreem-rechts).

Partij	SP	GL-PvdA	PvdD	D66	CDA	NSC	CU	VVD	BBB	SGP	PVV	FvD
CHES	1.10	2.40	2.50	4.80	5.50	5.80	6.00	7.00	7.50	7.80	9.20	9.50
Spectrum	Links	Links	Links	Links	Midden	Midden	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts

De totale tendens wordt weergegeven op een 0–10-schaal (0 = sterk links-bevoordelend, 5 = evenwichtig, 10 = sterk rechts-bevoordelend). De berekening is gebaseerd op het verschil in gemiddelde bevoordeling van linkse vs. rechtse partijen (groepering volgens CHES 2024).

TENDENS (L – R)

5.0 / 10

Evenwichtig

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

← Links

Rechts →

Bron: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | [Jolly et al., Electoral Studies, 2022](https://doi.org/10.1017/XPS.2022.1) | Drempelwaarden: [Pew Research Center](https://www.pewresearch.org/)

Dit gedeelte biedt politieke context en telt niet mee voor de totaalscore.

POLITIEK LANDSCHAP

Het kabinet-Schoof (sinds juli 2024) is een extraparlamenteair kabinet bestaande uit PVV, VVD, NSC en BBB. Premier Dick Schoof is partijloos. De PVV van Geert Wilders is met 37 zetels de grootste regeringspartij. De belangrijkste oppositiepartijen zijn GL-PvdA (25 zetels), D66 (9 zetels), NSC (20 zetels, regeringspartij), CDA (5 zetels), SP (5 zetels) en diverse kleinere partijen.

Partij	CHES L-R	Zetels	Regering/Oppositie	Kernpositie
SP	1.1	5	Oppositie	Socialistisch, anti-markt, publieke diensten
GL-PvdA	2.4	25	Oppositie (grootste)	Klimaat, sociale rechtvaardigheid, human asiel
PvdD	2.5	3	Oppositie	Dierenrechten, klimaat, anti-intensieve landbouw
D66	4.8	9	Oppositie	Liberaal-progressief, pro-EU, onderwijs
CDA	5.5	5	Oppositie	Christendemocratisch, midden, zorg
NSC	5.8	20	Regering	Bestaanszekerheid, rechtsstaat, beheersbare migratie
CU	6.0	3	Oppositie	Christelijk-sociaal, zorg, ethiek
VVD	7.0	24	Regering	Vrije markt, ondernemerschap, streng asielbeleid
BBB	7.5	7	Regering	Boerenbelangen, anti-stikstof, regionaal
SGP	7.8	3	Oppositie	Reformatorisch, traditioneel, nationaal
PVV	9.2	37	Regering (grootste)	Anti-islam, asielstop, koopkracht, anti-elite
FvD	9.5	3	Oppositie	Extreemrechts, soevereiniteit, anti-establishment

De belangrijkste politieke conflictlijn betreft migratie en asielbeleid, waarbij de coalitie streeft naar een asielstop terwijl de oppositie pleit voor een humaner beleid. Een tweede spanningslijn is het klimaatbeleid: de coalitie — met name PVV en BBB — verzet zich tegen vergaande klimaatmaatregelen, terwijl GL-PvdA en D66 ambitieuze doelen nastreven. De derde lijn betreft de koopkracht en bestaanszekerheid, waarbij linkse partijen pleiten voor hogere belastingen op vermogen en rechtse partijen voor lastenverlichting. Ten slotte staat de positie van de NPO zelf onder druk: PVV heeft de publieke omroep herhaaldelijk als "linkse omroep" bestempeld.

De Nederlandse publieke omroep (NPO) opereert onder de Mediawet 2008, waarvan artikel 2.1 pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving vereist. Het NPO-systeem is gefragmenteerd: omroepverenigingen zoals AVROTROS hebben eigen redactionele verantwoordelijkheid, maar het pluralisme wordt beoordeeld over het totale aanbod. EenVandaag is een actualiteitenprogramma van AVROTROS dat dagelijks uitzendt op NPO1.

HOOFDSTUK 1 — PARTIJPOLITIEKE BIAS

Beoordeling per partij

Partij	Score (-5..+5)	Uitzendingweergave vs. Partijprogramma
VVD	0	Niet aan bod gekomen — Partijprogramma: vrije markt, pragmatisch klimaatbeleid — niet weergegeven, niet vervormd
PVV	0	Niet aan bod gekomen — Partijprogramma: stop windmolens, geen klimaatwet — niet weergegeven, niet vervormd
GL-PvdA	0	Niet aan bod gekomen — Partijprogramma: klimaatneutraal 2040, fossielvrij — niet weergegeven, niet vervormd
NSC	0	Niet aan bod gekomen — Partijprogramma: realistisch klimaatbeleid, bestaanszekerheid — niet weergegeven, niet vervormd
D66	0	Niet aan bod gekomen — Partijprogramma: ambitieus klimaatbeleid, circulaire economie — niet weergegeven, niet vervormd
BBB	0	Niet aan bod gekomen — Partijprogramma: voedselzekerheid boven klimaat, anti-Green Deal — niet weergegeven, niet vervormd
CDA	0	Niet aan bod gekomen — Partijprogramma: regionale ziekenhuizen, midden — niet weergegeven, niet vervormd
SP	0	Niet aan bod gekomen — Partijprogramma: publieke diensten, anti-markt — niet weergegeven, niet vervormd

Samenvatting Partijbias

- Nauwkeurigste weergave: Geen enkele partij expliciet aan bod — alle scores 0
- Sterkste vertekening: Geen directe partijpolitieke vertekening aantoonbaar
- Gemiddelde afwijking van 0: 0.0
- Conclusie: De uitzending bevat geen expliciete partijpolitieke verwijzingen en geen van de partijen wordt bij naam genoemd of direct geciteerd. Desondanks zijn er impliciete beleidsframes aanwezig — met name rond klimaatverandering, overheidsverantwoordelijkheid en collectieve fondsen — die inhoudelijk aansluiten bij het programma van linkse en progressieve partijen, zonder dat rechtse of coalitiestandpunten worden meegenomen.

Links-Rechts-Algehele Tendens

TENDENTIESCORES: +1.8

INDELING: Links-begunstigend

Motivering: De uitzending behandelt drie thema's — kindergezondheid en natuur, geopolitiek rond Groenland, en klimaatgetto's — waarbij het klimaatthema dominant is en uitsluitend wordt geframed vanuit de noodzaak van collectieve overheidsinterventie, fondsen voor kwetsbare bewoners en klimaatadaptatie. Tegengeluiden vanuit het coalitiestandpunt (PVV: geen klimaatwet; BBB: voedselzekerheid boven klimaat) ontbreken volledig. Het Groenland-segment behandelt kritieke aardmetalen als "onmisbaar voor de energietransitie" zonder kritische reflectie op de kosten of alternatieven van die transitie.

HOOFDSTUK 2 — UITZENDINGSINFORMATIE EN THEMATISCH KADER

Uitzendingsgegevens

- Titel: EenVandaag
- Datum: 15.03.2025
- Lengte (geschat uit transcript):
- Presentator/Reporter: Niet bij naam genoemd in transcript; correspondent Marcel van der Steen (Servië-segment)
- Geïnterviewde personen:

Persoon	Functie	Partij/Affiliatie	Politiek Spectrum
Károly Illy	Directeur Longfonds	Longfonds (gezondheidsfonds)	Neutraal/institutioneel
Jan van Schaik	Ontwerper natuurspeeltuinen	Zelfstandig ondernemer	Neutraal
Onderzoeker (niet bij naam)	Consortium A World Without Asthma	Wetenschappelijk consortium	Neutraal/academisch
Maria Akkren	Hoogleraar politicologie, Universiteit NuuK	Academisch	Neutraal/academisch
Jurgen Boassen	Trump-supporter, Groenland	Pro-Trump, Groenlands	Rechts-populistisch
Jacob Nitter-Sorensen	Directeur Air Greenland	Bedrijfsleven	Neutraal/commercieel
Voorzitter Tanbreeze (niet bij naam)	Voorzitter Australisch mijnbouwbedrijf	Commercieel	Neutraal/commercieel
Quintus Visser	Woningeigenaar Rotterdam	Burger	Neutraal
Christel Don	Auteur "Klimaatgetto's"	Publicist/activist	Links-progressief
Gemeentebestuurder Rotterdam (niet bij naam)	Gemeentebestuurder	Lokaal bestuur	Neutraal/institutioneel
Verzekeraar (niet bij naam)	Verzekeringsbranche	Commercieel	Neutraal/commercieel
Marcel van der Steen	Correspondent Servië	AVROTROS	Journalistiek

Hoofdthema

De uitzending behandelt drie afzonderlijke onderwerpen: (1) de gezondheidsvoordelen van spelen in de natuur voor kinderen ter preventie van astma en allergie, (2) de geopolitieke strijd om Groenland vanwege strategische ligging en kritieke aardmetalen, en (3) de dreiging van klimaatgetto's in Nederland door waardeverlies van woningen als gevolg van klimaatverandering.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

HOOFDSTUK 3 — 15 CRITERIA: DETAILANALYSE

Hardfacts — 9 technieken die telbaar en wetenschappelijk verifieerbaar zijn

1. EXPERTENSELECTIE

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wie komt als expert aan het woord?

Expert 1: Károly Illy, directeur Longfonds

Tijdstempel: 03:36

Uitspraak: "We hebben met allerlei instanties bij elkaar gezeten voor het eerst deze week om te bedenken wat er moet gebeuren."

Inkadering: Illy spreekt als directeur van een gezondheidsfonds dat mede het onderzoek financierde. Hij presenteert zichzelf tegelijkertijd als onderzoeksfinancier, beleidsadvocaat en kinderarts.

Ontbrekend tegengeluid: Een onafhankelijk epidemioloog of een wetenschapper zonder financiële band met het Longfonds had de bevindingen kritisch kunnen toetsen.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Het Longfonds is een Nederlandse goede doelen organisatie gefinancierd door donaties, loterijen en subsidies. Het fonds financierde zelf het geciteerde onderzoek (04:12: "met geld ook van het longfonds"). Dit levert een structureel belangenconflict op: de financier van het onderzoek is tevens de pleitbezorger van de beleidsaanbevelingen die uit dat onderzoek voortvloeien.

(b) MANDAAT: Het mandaat van het Longfonds is het bestrijden van longziekten. Dit mandaat is niet compatibel met een volledig neutrale beoordeling van onderzoek dat het fonds zelf heeft gefinancierd en waarvan de uitkomsten het bestaansrecht en de fondsenwerving van de organisatie versterken.

D1 Belangenconflict: -2 — Longfonds financierde het onderzoek en pleit voor beleid dat zijn eigen relevantie vergroot

D2 Persoonlijk risico: 0 — Geen aantoonbaar persoonlijk risico bij deze uitspraken

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Illy is kinderarts van opleiding, maar spreekt ook als beleidslobbyist buiten zijn directe vakgebied

D4 Meningsconsistentie: +1 — Longfonds heeft consistent gepleit voor meer aandacht voor longziekten bij kinderen

D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Combineert persoonlijke anekdotes ("ik ben kinderarts, heb veel kinderen met astma gezien") met beleidsaanbevelingen zonder volledige dataonderbouwing

D6 Bronniveau: -1 — Citeert eigen gefinancierd onderzoek; geen onafhankelijke peer-reviewed bron vermeld

• **TOTAAL:** -2 → **BRONNENVERKEERSLICHT:** GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: Illy wordt geïntroduceerd als "directeur van het Longfonds" zonder vermelding van zijn rol als onderzoeksfinancier. De presentator vraagt niet naar mogelijke belangenverstrengeling. De uitspraken worden als gezaghebbend gepresenteerd zonder kritische distantie.

Expert 2: Maria Akkren, hoogleraar politicologie Universiteit Nuuk

Tijdstempel: 09:54

Uitspraak: (niet letterlijk geciteerd in transcript; wordt geïntroduceerd als onderzoeker naar geopolitieke rol van Groenland)

Inkadering: Akkren is verbonden aan de Groenlandse universiteit en doet onderzoek naar de geopolitieke rol van Groenland. Haar institutionele positie is niet neutraal ten opzichte van de Groenlandse onafhankelijkheidsambities.

Ontbrekend tegengeluid: Een Deense of Europese geopolitieke expert had een ander perspectief kunnen bieden op de strategische belangen in de regio.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Universiteit Nuuk is een publieke instelling gefinancierd door de Groenlandse overheid, die zelf belang heeft bij internationale erkenning van Groenlands strategisch belang.

(b) MANDAAT: Onderzoek naar de geopolitieke rol van Groenland is compatibel met neutrale analyse, maar de institutionele inbedding in een Groenlandse universiteit creëert een potentieel belang bij het benadrukken van Groenlands strategisch gewicht.

D1 Belangenconflict: -1 — Institutioneel belang bij benadrukken van Groenlands strategisch belang

D2 Persoonlijk risico: 0 — Geen aantoonbaar persoonlijk risico

D3 Vakbekwaamheid: +2 — Politicoloog gespecialiseerd in geopolitiek Groenland; directe vakbekwaamheid

D4 Meningsconsistentie: 0 — Onbekend

D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Academische context suggereert datagedreven benadering

D6 Bronniveau: +1 — Primaire onderzoeker in het veld

• TOTAAL: +3 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: Akkren wordt gepresenteerd als neutrale academische expert zonder vermelding van haar institutionele context.

Expert 3: Christel Don, auteur "Klimaatgetto's"

Tijdstempel: 22:08

Uitspraak: "Er is inmiddels onderzoek over klimaatrampen in de VS en in Indonesië. En wat daaruit blijkt, is dat er plekken zijn waar na dit soort rampen een soort tweedeling ontstaat."

Inkadering: Don is auteur van een boek over klimaatgetto's. Zij heeft een direct commercieel en reputationeel belang bij het bevestigen van de these van haar boek.

Ontbrekend tegengeluid: Een onafhankelijk woningmarktonderzoeker of een econoom die de these van klimaatgetto's in de Nederlandse context kritisch toetst.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Zelfstandig publicist/auteur; commercieel belang bij verkoop van boek "Klimaatgetto's".

(b) MANDAAT: Niet compatibel met neutrale beoordeling; Don heeft een direct belang bij het bevestigen van de these van haar boek.

D1 Belangenconflict: -2 — Directe commerciële belang bij bevestiging van boekthese

D2 Persoonlijk risico: 0 — Geen aantoonbaar persoonlijk risico

D3 Vakbekwaamheid: -1 — Publicist, geen academisch klimaatonderzoeker of woningmarktexpert

D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent met boekpublicatie

D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Combineert persoonlijk verhaal (eigen verhuizing) met beleidsaanbevelingen

D6 Bronniveau: -1 — Citeert onderzoek uit VS en Indonesië zonder specifieke bronvermelding

• TOTAAL: -4 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL/ROOD

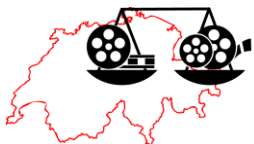
(c) VAKBEKWAAMHEID: Don wordt gepresenteerd als auteur van een boek, wat haar commerciële belang impliciet zichtbaar maakt, maar haar uitspraken worden niet kritisch bevraagd.

Ontbrekende expertengroepen:

- Onafhankelijk epidemioloog zonder financiële band met het Longfonds
- Coalitiewoordvoerder of beleidsadviseur met kritische visie op klimaatfondsen
- Deense of Europese geopolitieke expert over Groenland

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
------	----	----	----	----	----	----	-------	---------

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Károi Illy, directeur Longfonds	-2	0	+1	+1	-1	-1	-2	GEEL
Maria Akkren, hoogleraar politicologie Universiteit Nuuk	-1	0	+2	0	+1	+1	+3	GEEL
Christel Don, auteur "Klimaatgetto's"	-2	0	-1	+1	-1	-1	-4	GEEL/ROOD

Samenvatting (Matrixresultaat):

- Károi Illy (Longfonds): GEEL — Structureel belangenconflict als onderzoeksfinancier en beleidsadvocaat
- Maria Akkren (Universiteit Nuuk): GEEL — Institutioneel belang, maar vakbekwaam
- Christel Don (auteur): GEEL/ROOD — Commercieel belang bij bevestiging boekthese, geen academische expertise

2. BRONSELECTIE

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Beweringen zonder primaire bron = strafpunten (geruchtcontrole)

Definitie: Welke bronnen worden geciteerd? Zijn ze divers en onafhankelijk?

Bron 1: Consortium "A World Without Asthma"

Tijdstempel: 00:49

Uitspraak: "vanuit het consortium A World Without Asthma, dus een wereld zonder astma, waarin we onderzocht hebben van hoe kan het nou dat je op sommige plekken bijna geen allergie en astma hebt"

(a) Financiering en beheer: Het consortium wordt mede gefinancierd door het Longfonds (04:12). De exacte samenstelling en overige financieringsbronnen worden niet vermeld.

(b) Structureel belangenconflict: Een consortium dat gefinancierd wordt door een fonds dat belang heeft bij het aantonen van de effectiviteit van zijn interventies, heeft een structureel belang bij positieve onderzoeksresultaten.

(c) Ontbrekende tegenbron: Een onafhankelijke peer-reviewed meta-analyse of een kritische reactie van een epidemioloog zonder financiële band met het Longfonds ontbreekt.

Ontbrekende tegenbron: Cochrane Review of vergelijkbare onafhankelijke systematische review van het bewijs voor de "hygiënehypothese" bij kinderen.

Bron 2: Onderzoek uit VS en Indonesië (niet nader gespecificeerd)

Tijdstempel: 22:12

Uitspraak: "Er is inmiddels onderzoek over klimaatrampen in de VS en in Indonesië."

(a) Financiering en beheer: Niet vermeld. Geen auteurs, geen tijdschrift, geen jaar.

(b) Structureel belangenconflict: Onbekend door gebrek aan bronvermelding.

(c) Ontbrekende tegenbron: Geen enkele tegenbron of kritische evaluatie van de overdraagbaarheid van dit onderzoek naar de Nederlandse context.

Gerucht 1:

Tijdstempel: 22:12

Bewering: "Er is inmiddels onderzoek over klimaatrampen in de VS en in Indonesië. En wat daaruit blijkt, is dat er plekken zijn waar na dit soort rampen een soort tweedeling ontstaat."

Woordmarkering: "inmiddels" (suggereert gevestigd bewijs zonder bronvermelding)

Primaire bron aanwezig: NEE — Strafpunt (+1)

Bron 3: Fins beleid (niet nader gespecificeerd)

Tijdstempel: 00:20

Uitspraak: "Finland heeft nationaal beleid ingevoerd en het aantal kinderen met chronische aandoeningen is daar aanzienlijk gedaald."

(a) Financiering en beheer: Geen bronvermelding. Geen studie, geen overheidsrapport, geen jaar.

(b) Structureel belangenconflict: Onbekend door gebrek aan bronvermelding.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

(c) Ontbrekende tegenbron: Geen kritische evaluatie van de causaliteit (is de daling toe te schrijven aan het beleid of aan andere factoren?).

Gerucht 2:

Tijdstempel: 00:20

Bewering: "Finland heeft nationaal beleid ingevoerd en het aantal kinderen met chronische aandoeningen is daar aanzienlijk gedaald."

Woordmarkering: "aanzienlijk gedaald" (kwantitatieve claim zonder bronvermelding)

Primaire bron aanwezig: NEE — Strafpunt (+1)

Samenvatting: De uitzending maakt gebruik van drie niet-geverifieerde bronnen zonder primaire bronvermelding, waarvan twee geruchtachtige beweringen bevatten. De bronnen zijn structureel niet-divers: alle experts zijn pleitbezorgers voor de these die de uitzending presenteert.

3. TIJDSVERDELING									4/10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Definitie: Verdeling van spreekijd tussen verschillende posities.

Geschatte spreekijd:

- Károi Illy (Longfonds, pro-natuur/klimaat): ca. 3 min. (ca. 12%)
- Jan van Schaik (ontwerper natuurspeeltuinen, pro-natuur): ca. 1,5 min. (ca. 6%)
- Onderzoeker A World Without Asthma (pro-natuur): ca. 1 min. (ca. 4%)
- Maria Akkren (hoogleraar, geopolitiek Groenland): ca. 1 min. (ca. 4%)
- Jurgen Boassen (Trump-supporter Groenland): ca. 0,5 min. (ca. 2%)
- Jacob Nitter-Sorensen (Air Greenland): ca. 0,5 min. (ca. 2%)
- Voorzitter Tanbreeze: ca. 0,5 min. (ca. 2%)
- Quintus Visser (woningeigenaar Rotterdam): ca. 2 min. (ca. 8%)
- Christel Don (auteur Klimaatgetto's): ca. 2,5 min. (ca. 10%)
- Gemeentebestuurder Rotterdam: ca. 1 min. (ca. 4%)
- Verzekeraar: ca. 0,5 min. (ca. 2%)
- Marcel van der Steen (correspondent): ca. 2 min. (ca. 8%)
- Presentator/voice-over: ca. 8 min. (ca. 32%)
- Overig (sfeerbeelden, muziek, ondertiteling): ca. 2 min. (ca. 8%)

Samenvatting: De spreekijd is sterk geconcentreerd bij pleitbezorgers van overheidsinterventie en klimaatactie (Illy, Don, gemeentebestuurder). Kritische of andersluidende stemmen (coalitiestandpunten, marktgerichte alternatieven) krijgen geen spreekijd. De tijdsverdeling weerspiegelt een structurele asymmetrie ten gunste van het pro-interventie frame.

4. WEGLATING (Selectieve Omissie)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Wat wordt niet getoond, hoewel relevant?

Weglating 1:

Context

Het coalitiestandpunt over klimaatbeleid (PVV: geen klimaatwet; BBB: voedselzekerheid boven klimaat) ontbreekt volledig in het klimaatgetto-segment.

Relevant bij: 19:12 — 26:08 (gehele klimaatgetto-segment)

Effect

De uitzending presenteert collectieve overheidsinterventie als de enige logische oplossing, zonder te vermelden dat de huidige coalitie hier fundamenteel anders over denkt.

Weglating 2:

Context

De historische en technische oorzaken van de verzakkingsproblematiek in Rotterdam (slechte fundering, geen heipalen, historische bouwpraktijken) worden niet onderscheiden van klimaatgerelateerde oorzaken.

Relevant bij: 23:27 — 24:03

Effect

Door verzakkingen uitsluitend te koppelen aan klimaatverandering wordt een causaal verband gesuggereerd dat wetenschappelijk niet volledig onderbouwd is.

Weglating 3:

Context

De financiering van het Longfonds-onderzoek en de mogelijke belangenverstremeling van Károly Illy als onderzoeksfinancier en beleidsadvocaat worden niet vermeld.

Relevant bij: 03:36 — 06:50

Effect

Illy's uitspraken worden als onafhankelijk gezaghebbend gepresenteerd, terwijl hij spreekt als financier van het onderzoek dat hij citeert.

Samenvatting: De uitzending laat systematisch tegengeluiden weg: het coalitiestandpunt over klimaatbeleid, de historische context van de verzakkingsproblematiek en de belangenverstremeling van de hoofdexpert. Dit versterkt het pro-interventie frame zonder dat kijkers de mogelijkheid krijgen dit te toetsen.

Ontbrekende stemmen

- Klimaatskeptisch beleidsadviseur of coalitiewoordvoerder (PVV/BBB): Had de coalitievisie op klimaatadaptatie en de woningmarkt kunnen toelichten, inclusief bezwaren tegen collectieve fondsen.
- Onafhankelijk woningmarktexpert: Had de verzakkingsproblematiek in Rotterdam kunnen contextualiseren als historisch-technisch probleem dat slechts deels klimaatgerelateerd is.
- Groenlandse onafhankelijkheidsactivist: Had de democratische dimensie van de geopolitieke strijd om Groenland kunnen verdiepen vanuit Groenlands perspectief.
- Kritisch klimaateconoom: Had de kosten van klimaatadaptatiefondsen kunnen afwegen tegen andere beleidsprioriteiten.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- Kinderarts met afwijkend standpunt: Had vraagtekens kunnen plaatsen bij de directe vertaalbaarheid van het Finse onderzoek naar de Nederlandse context.
- Gemeentebestuurder met bezwaren: Had de financiële haalbaarheid van grootschalige vergroening van schoolpleinen en speeltuinen kunnen problematiseren.
- Servische regeringsvertegenwoordiger of pro-Vučić stem: Had een tegengeluid kunnen bieden bij de eenzijdige framing van de Servische politieke situatie.
- Privaat investeringsfonds of marktpartij woningmarkt: Had marktgerichte oplossingen voor klimaatbestendige woningen kunnen presenteren als alternatief voor overheidsinterventie.

5. CIJFERMATIGE MANIPULATIE

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Volledige cijfers omvatten: absoluut getal, aandeel (%) en trend

Definitie: Selectief of misleidend gebruik van statistieken.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 04:39

Cijfer: "Ongeveer 80.000 [Nederlandse kinderen hebben last van astma]"

Dimensies: (a) Absolutewaarde getoond — (b) Aandeel NIET getoond — (c) Trend NIET getoond

Ontbrekende context

Hoeveel procent van alle Nederlandse kinderen is dit? Neemt dit toe of af? Hoe verhoudt dit zich tot andere Europese landen?

Effect

Het absolute getal van 80.000 klinkt groot en alarmerend, maar zonder percentage (ca. 3-4% van alle kinderen) of trendlijn is de urgentie niet te beoordelen.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 04:50

Cijfer: "Ongeveer 3000 per jaar worden opgenomen in het ziekenhuis"

Dimensies: (a) Absolutewaarde getoond — (b) Aandeel NIET getoond — (c) Trend NIET getoond

Ontbrekende context

Is dit 3000 van de 80.000 (3,75%)? Neemt dit toe of af? Wat is de vergelijking met andere landen?

Effect

Het getal wordt gepresenteerd als bewijs van urgentie zonder dat de relatieve omvang of de trend wordt getoond.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 23:27

Cijfer: "Rotterdam heeft 300.000 woningen en 30.000 hebben geen fundering"

Dimensies: (a) Absolutewaarde getoond — (b) Aandeel getoond (10%) — (c) Trend NIET getoond

Ontbrekende context

Is dit percentage gestegen of gedaald? Hoeveel van deze 30.000 woningen hebben daadwerkelijk schade door klimaatverandering versus historische bouwproblemen?

Effect

Het getal wordt gepresenteerd in de context van klimaatverandering, terwijl de funderingsproblematiek grotendeels een historisch-technisch probleem is.

Samenvatting: De uitzending gebruikt absolute getallen consequent zonder percentages of trendlijnen, wat een vertekend beeld van urgentie creëert. Met name de koppeling van de Rotterdamse funderingsproblematiek aan klimaatverandering is cijfermatig niet onderbouwd.

6. GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Diskreditering door associatie met negatieve groepen/ideeën.

Associatie 1:

Tijdstempel: 08:55

Citaat

"Bij veel Groenlanders gaan de nekharen recht overeind staan als je het over Trump hebt. Maar niet bij Jurgen Boassen. Hij is zo'n fan van Trump dat hij afgelopen najaar zelfs naar de VS vloog om campagne voor hem te voeren."

Techniek: Boassen wordt geïntroduceerd als uitzondering op de negatieve norm ("nekharen recht overeind"). De formulering "zo'n fan" heeft een licht denigrerende connotatie.

Effect

Boassen wordt impliciet gepositioneerd als een afwijkende, enigszins naïeve figuur tegenover de "normale" Groenlanders die negatief reageren op Trump.

Associatie 2:

Tijdstempel: 17:00

Citaat

"Een autoritaire leider die goed overweg kan met Poetin maar ook wil dat zijn land lid wordt van de EU."

Techniek: Vučić wordt geassocieerd met "autoritair" en "Poetin" in één zin, wat een negatieve connotatie creëert zonder nadere onderbouwing van de "autoritaire" kwalificatie.

Effect

De kijker wordt gestuurd naar een negatief oordeel over Vučić zonder dat de complexiteit van de Servische politieke situatie wordt uitgelegd.

Samenvatting: De guilt-by-association-techniek wordt beperkt maar merkbaar toegepast, met name in de framing van Boassen als Trump-fan en Vučić als autoritaire Poetin-vriend. De effecten zijn mild maar eenzijdig gericht.

7. TIMING

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Strategische plaatsing van informatie (begin/midden/einde).

Bevinding 1:

Positie: 00:09 (begin)

Inhoud: "Astma en allergieën nemen de laatste jaren toe bij kinderen."

Timing-effect

De uitzending opent met een alarmerende claim die de urgentie van het probleem vestigt voordat enige nuancering of context wordt geboden. De claim wordt niet onderbouwd met bronvermelding.

Bevinding 2:

Positie: 25:58 (einde)

Inhoud: "Voor de meest kwetsbare bewoners en de meest kwetsbare wijken zullen fondsen moeten komen."

Timing-effect

De uitzending sluit het klimaatgetto-segment af met een expliciete beleidsaanbeveling voor overheidsinterventie, wat de kijker achterlaat met de boodschap dat collectieve fondsen noodzakelijk zijn. Een tegengeluid ontbreekt op dit cruciale slotmoment.

Bevinding 3:

Positie: 06:50 (einde eerste segment)

Inhoud: "We moeten gewoon massaal tegels gaan dichten in Nederland. Absoluut."

Timing-effect

Het eerste segment sluit af met een ongenueanceerde beleidsaanbeveling ("massaal tegels dichten") die als consensus wordt gepresenteerd door de bevestigende reactie van de presentator ("Absoluut").

Samenvatting: De timing van alarmerende openingsclaims en beleidsaanbevelingen aan het einde van segmenten versterkt het pro-interventie frame. De plaatsing van tegengeluiden — die er nauwelijks zijn — is structureel zwak.

8. SELECTIEVE VERONTWAARDIGING

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Verontwaardiging = bias. Selectieve verontwaardiging versterkt de bevinding. Score = verontwaardigingsgraad (0–5) + selectiviteit (0–5)

Definitie: Verontwaardiging bij bepaalde posities, maar niet bij vergelijkbare andere.

Methodisch principe (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een reactie kan alleen als selectief worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere posities geen analoge reactie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 17:00

Uitlokkende gebeurtenis: Beschrijving van Vučić als autoritaire leider die banden onderhoudt met Poetin

Reactie: "Een autoritaire leider die goed overweg kan met Poetin maar ook wil dat zijn land lid wordt van de EU."

Vergelijking

Bij de beschrijving van Jurgen Boassen (Trump-supporter, 08:55) wordt geen vergelijkbare kwalificatie gebruikt; Boassen wordt als "fan" beschreven, niet als iemand met problematische politieke banden.

Asymmetrie: Mild aantoonbaar — Vučić krijgt de kwalificatie "autoritair" en "Poetin-vriend", terwijl de Trump-connectie van Boassen neutraal wordt beschreven als "fan".

Verontwaardigingsgraad: 1/5

Selectiviteit: 2/5

Samenvatting: De selectieve verontwaardiging is beperkt en mild. De asymmetrie in kwalificaties tussen Vučić (negatief geframed) en Boassen (neutraal geframed) is merkbaar maar niet dominant in de uitzending.

9. VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe volledig beeldt de uitzending het thema af? Worden relevante perspectieven, feiten of actoren systematisch weggelaten?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 19:12 — 26:08

Ontbrekend perspectief/feit: Het standpunt van de huidige coalitie (PVV, BBB) over klimaatadaptatie en overheidsinterventie in de woningmarkt ontbreekt volledig.

Relevantie: De coalitie heeft een fundamenteel andere visie op klimaatbeleid en de rol van de overheid bij woningmarktproblemen. Dit is direct relevant voor de beleidsaanbevelingen die in de uitzending worden gedaan.

Effect

De kijker krijgt de indruk dat collectieve overheidsinterventie de enige logische oplossing is, terwijl de huidige regering hier anders over denkt.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 23:27 — 24:03

Ontbrekend perspectief/feit: De historische en technische oorzaken van de Rotterdamse funderingsproblematiek worden niet onderscheiden van klimaatgerelateerde oorzaken.

Relevantie: Rotterdam heeft al decennialang te maken met funderingsproblemen door historische bouwpraktijken (geen heipalen). Dit is een structureel probleem dat slechts deels verband houdt met klimaatverandering.

Effect

Door de funderingsproblematiek uitsluitend in de context van klimaatverandering te plaatsen, wordt een causaal verband gesuggereerd dat wetenschappelijk niet volledig onderbouwd is.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 00:09 — 06:50

Ontbrekend perspectief/feit: Een onafhankelijke wetenschappelijke toetsing van het Finse beleid en het consortium-onderzoek ontbreekt.

Relevantie: De claim dat Finland "aanzienlijk" minder chronische aandoeningen heeft door zijn beleid is een sterke causale bewering die onafhankelijke verificatie vereist.

Effect

De kijker wordt gepresenteerd met een beleidsaanbeveling ("massaal tegels dichten") die gebaseerd is op niet-geverifieerde claims.

Samenvatting: De uitzending laat systematisch tegengeluiden weg op alle drie de hoofdthema's. De volledigheid is structureel onvoldoende, met name door het ontbreken van coalitiestandpunten, historische context en onafhankelijke wetenschappelijke toetsing.

Softfacts — 6 kwalitatieve technieken

10. FRAMING (Kader stellen)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe wordt het thema fundamenteel ingekaderd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 19:17

Citaat	<i>"Klimaatverandering kan ervoor zorgen dat woningen in bepaalde gebieden minder waard worden."</i>
Manipulatie	Het klimaatgetto-segment wordt geopend met klimaatverandering als vaststaand en primair oorzakelijk kader voor woningwaardeverlies, zonder alternatieve verklaringen (historische bouwproblemen, stedelijke krimp, economische factoren).
Waarom problematisch	Kijkers worden gestuurd naar een enkelvoudige causale verklaring die de complexiteit van de woningmarktproblematiek reduceert tot klimaatverandering.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 25:58

Citaat	<i>"Voor de meest kwetsbare bewoners en de meest kwetsbare wijken zullen fondsen moeten komen. Want die mensen kunnen dat niet zelf opbrengen om hun huis klimaatbestendiger te maken."</i>
Manipulatie	De oplossing wordt geframed als een morele noodzaak ("zullen moeten komen") in plaats van als een beleids optie. Het frame van kwetsbaarheid en solidariteit sluit marktgerichte alternatieven structureel uit.
Waarom problematisch	De kijker wordt gepresenteerd met een normatief frame (overheidsinterventie is moreel verplicht) zonder dat alternatieve beleids opties worden besproken.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 11:49

Citaat	<i>"Maar ze zijn ook onmisbaar voor de energietransitie. Autobatterijen en windmolens kunnen ook niet zonder."</i>
Manipulatie	De energietransitie wordt gepresenteerd als een vaststaand en onbetwistbaar gegeven ("onmisbaar"), terwijl de coalitie (PVV: stop windmolens; BBB: anti-Green Deal) hier fundamenteel anders over denkt.
Waarom problematisch	Het frame van de energietransitie als onomstreden noodzaak sluit het politieke debat hierover impliciet uit.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Samenvatting: De uitzending hanteert consequent een frame van klimaatverandering als primaire oorzaak van maatschappelijke problemen en overheidsinterventie als enige logische oplossing. Dit frame wordt niet expliciet betwist of genuanceerd.

11. WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Welke taal wordt gebruikt? Welke connotaties worden gecreëerd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 22:55

Citaat	<i>"op termijn een soort getto's ontstaan. Het is een beetje een naar woord, maar zo wordt het genoemd, in het onderzoek."</i>
Manipulatie	Het woord "getto" heeft een sterke negatieve connotatie die angst en urgentie oproept. De spreker erkent zelf dat het "een naar woord" is, maar gebruikt het toch — en de uitzending neemt het over in de titel van het segment.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief zou zijn: "risicowijken" of "kwetsbare wijken". Het gebruik van "getto" emotionaliseert het debat en suggereert een onomkeerbare sociale degradatie.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 17:00

Citaat	<i>"Een autoritaire leider die goed overweg kan met Poetin."</i>
Manipulatie	"Autoritair" is een politiek geladen kwalificatie die niet nader wordt onderbouwd. De associatie met Poetin versterkt de negatieve connotatie.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief zou zijn: "de omstreden president Vučić". De kwalificatie "autoritair" is een oordeel dat onderbouwing vereist.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 00:09

Citaat	<i>"Astma en allergieën nemen de laatste jaren toe bij kinderen."</i>
Manipulatie	"Nemen toe" suggereert een duidelijke stijgende trend zonder bronvermelding of kwantificering. Het creëert urgentie die de rest van het segment rechtvaardigt.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief zou zijn: "Volgens [bron] is het aantal kinderen met astma gestegen van X naar Y procent." De ongekwalificeerde claim "nemen toe" is niet verifieerbaar.

Samenvatting: De woordkeuze in de uitzending is consequent gericht op het creëren van urgentie en het emotionaliseren van beleidsdebatten. Termen als "getto", "autoritair" en "nemen toe" worden gebruikt zonder de nuancering die journalistieke zorgvuldigheid vereist.

12. MODERATIEGEDRAG

4/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Asymmetrieën in doorvragen, onderbrekingen, sympathiebetuigingen.

Methodisch principe (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een interventie kan alleen als asymmetrisch worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere gasten geen analoge interventie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 06:50

Uitlokkende gebeurtenis: Károly Illy doet een brede beleidsaanbeveling ("massaal tegels gaan dichten in Nederland")

Citaat (presentator)

"Absoluut."

Vergelijking

Er is geen vergelijkbaar moment in de uitzending waarbij een gast een beleidsaanbeveling doet die door de presentator wordt tegengesproken of kritisch bevraagd.

Asymmetrie: Aantoonbaar — de presentator bevestigt actief de beleidsaanbeveling van de expert in plaats van een kritische vraag te stellen.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 03:42

Uitlokkende gebeurtenis: Presentator introduceert het onderwerp kindergezondheid

Citaat (presentator)

"Kinderen lekker laten wroeten in de aarde. Klinkt als het ei van Columbus?"

Vergelijking

De vraag is retorisch en suggereert dat de oplossing voor de hand liggend en simpel is. Er wordt geen kritische vraag gesteld over de wetenschappelijke onderbouwing of de kosten van implementatie.

Asymmetrie: Mild aantoonbaar — de framing van de vraag stuurt naar bevestiging in plaats van kritische toetsing.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 05:28

Uitlokkende gebeurtenis: Illy stelt dat het bewijs "niet bewezen" is

Citaat (presentator)

"Het is niet bewezen, wat moet er nu gebeuren?"

Vergelijking

De presentator erkent de onzekerheid maar gaat onmiddellijk over naar beleidsaanbevelingen, zonder de onzekerheid verder te exploreren of een kritische expert te raadplegen.

Asymmetrie: Mild aantoonbaar — de erkenning van onzekerheid wordt niet gebruikt om het frame te nuanceren maar om de beleidsagenda te versnellen.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Samenvatting: Het moderatiegedrag is consistent pro-interventie: de presentator bevestigt beleidsaanbevelingen, stelt retorische vragen die bevestiging uitlokken en gaat snel voorbij aan erkende wetenschappelijke onzekerheid. Kritische doorvragen ontbreken.

13. VRAGEN-ASYMMETRIE

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Verschillende harde/zachte vragen aan verschillende personen.

Asymmetrie 1:

Aan Károi Illy, 03:42: "Kinderen lekker laten wroeten in de aarde. Klinkt als het ei van Columbus?" — zacht/retorisch
Aan Károi Illy, 05:28: "Het is niet bewezen, wat moet er nu gebeuren?" — mild kritisch maar onmiddellijk gericht op beleidsagenda

Vergelijking

Er is geen gast in de uitzending die een kritische of andersluidende positie inneemt en daarmee harde vragen uitlokt. Alle gasten delen het pro-interventie frame en krijgen zachte, bevestigende vragen.

Asymmetrie 2:

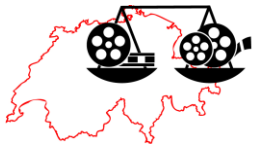
Aan Quintus Visser (woningeigenaar), 20:42: "Want als u het huis wilt verkopen, krijgt u er een stuk minder voor omdat het een probleemhuis is?" — neutraal/empathisch

Aan gemeentebestuurder Rotterdam, 24:40: "Dan weet ik het antwoord wel: een hele grote zak met geld." — licht ironisch maar niet kritisch

Vergelijking

De gemeentebestuurder wordt niet gevraagd naar de verantwoordelijkheid van de gemeente voor historische bouwproblemen of naar de kosten van de voorgestelde interventies. De vraag is empathisch en bevestigend.

Samenvatting: De vragen-asymmetrie is structureel: alle gasten die het pro-interventie frame ondersteunen krijgen zachte, bevestigende vragen. Er zijn geen gasten met een kritisch of andersluidend standpunt, waardoor de asymmetrie niet volledig zichtbaar wordt maar wel structureel aanwezig is.

14. FALSE BALANCE

2/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Kunstmatige evenwichtigheid ondanks feitelijk onevenwicht.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 05:28

Constructie: "Het is niet bewezen, wat moet er nu gebeuren?"

Analyse

De presentator erkent dat het wetenschappelijk bewijs nog niet volledig is, maar gaat onmiddellijk over naar beleidsaanbevelingen. Dit creëert een schijnbare evenwichtigheid (erkenning van onzekerheid) terwijl de beleidsrichting al vaststaat.

Samenvatting: False balance is beperkt aanwezig. De uitzending maakt geen gebruik van de klassieke false balance-techniek (twee gelijkwaardige maar ongelijke standpunten tegenover elkaar plaatsen), maar gebruikt wel een milde variant waarbij wetenschappelijke onzekerheid wordt erkend maar niet gebruikt om het frame te nuanceren.

15. AGENDA-SETTING

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Wat geldt als normaal/vanzelfsprekend? Wat komt niet op de agenda?

Bevinding 1:

Agenda-element: Klimaatverandering als primaire oorzaak van woningmarktproblemen

Tijdstempel: 19:17 — Bewijs: "Klimaatverandering kan ervoor zorgen dat woningen in bepaalde gebieden minder waard worden."

Alternatieve agenda: De historische bouwproblemen, stedelijke krimp en economische factoren als oorzaken van woningwaardeverlies komen niet op de agenda.

Bevinding 2:

Agenda-element: Collectieve overheidsinterventie als enige logische oplossing

Tijdstempel: 25:58 — Bewijs: "Voor de meest kwetsbare bewoners en de meest kwetsbare wijken zullen fondsen moeten komen."

Alternatieve agenda: Marktgerichte oplossingen, private investeringen, fiscale prikkels en eigen verantwoordelijkheid van woningeigenaren komen niet op de agenda als volwaardige alternatieven.

Bevinding 3:

Agenda-element: De energietransitie als onomstreden noodzaak

Tijdstempel: 11:49 — Bewijs: "Maar ze zijn ook onmisbaar voor de energietransitie. Autobatterijen en windmolens kunnen ook niet zonder."

Alternatieve agenda: Het politieke debat over de energietransitie (PVV: stop windmolens; BBB: anti-Green Deal) komt niet op de agenda.

Samenvatting: De agenda-setting is consistent gericht op het vestigen van klimaatverandering als primaire oorzaak van maatschappelijke problemen en overheidsinterventie als enige logische oplossing. Alternatieve agenda's — marktgericht, coalitiestandpunt, historisch-technisch — worden structureel buitengesloten.

HOOFDSTUK 4 — TOTAALBEOORDELING

Overzicht Individuele Scores

Nr.	Criterium	Type	Score	Hoofdbevinding (1 zin)
1	Expertenselectie	H	6	Alle experts zijn pleitbezorgers voor het pro-interventie frame; de hoofdexpert heeft een structureel belangenconflict als onderzoeksfinancier
2	Bronselectie	H	5	Twee geruchtachtige beweringen zonder primaire bronvermelding; bronnen zijn structureel niet-divers
3	Tijdsverdeling	H	4	Spreektijd geconcentreerd bij pro-interventie pleitbezorgers; kritische stemmen krijgen geen tijd
4	Weglating	H	6	Coalitiestandpunt over klimaatbeleid, historische context verzakkingen en belangenverstengeling expert worden systematisch weggelaten
5	Cijfermatige manipulatie	H	4	Absolute getallen zonder percentages of trendlijnen; funderingsproblematiek ten onrechte gekoppeld aan klimaatverandering
6	Schuld door associatie	H	2	Beperkte maar merkbare associatietechniek bij Vučić en Boassen
7	Timing	H	3	Alarmerende openingsclaims en beleidsaanbevelingen aan het einde van segmenten versterken pro-interventie frame
8	Selectieve verontwaardiging	H	2	Milde asymmetrie in kwalificaties tussen Vučić en Boassen; niet dominant
9	Volledigheid	H	6	Systematisch ontbreken van coalitiestandpunten, historische context en onafhankelijke wetenschappelijke toetsing
10	Framing	S	6	Klimaatverandering en overheidsinterventie worden consequent als onomstreden kaders gepresenteerd
11	Woordkeuze	S	5	Emotionaliserende termen ("getto", "autoritair", "nemen toe") zonder nuancering
12	Moderatiegedrag	S	4	Presentator bevestigt beleidsaanbevelingen actief; kritisch doorvragen ontbreekt
13	Vragen-asymmetrie	S	4	Alle gasten krijgen zachte, bevestigende vragen; kritische gasten ontbreken
14	Schijnbalans	S	2	Beperkt aanwezig; milde variant waarbij onzekerheid wordt erkend maar niet gebruikt
15	Agenda-setting	S	6	Klimaatverandering en overheidsinterventie als vanzelfsprekende agenda; alternatieven structureel buitengesloten

Resultaten

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- HARDFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 1-9): 4.2 / 10
- SOFTFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 10-15): 4.5 / 10
- TOTAALSCORE (gemiddelde alle 15 criteria): 4.3 / 10

Dominante Technieken

- 1. Weglating / Selectieve Omissie (Score 6):** De uitzending laat systematisch het coalitiestandpunt over klimaatbeleid, de historische context van de verzakkingsproblematiek en de belangenverstremgeling van de hoofdexpert weg. Dit creëert een structureel eenzijdig beeld waarbij overheidsinterventie als enige logische oplossing wordt gepresenteerd.
- 2. Framing (Score 6):** Klimaatverandering wordt consequent gepresenteerd als primaire oorzaak van maatschappelijke problemen en de energietransitie als onomstreden noodzaak, zonder dat het politieke debat hierover — met name de coalitiestandpunten van PVV en BBB — wordt meegenomen. Dit frame sluit alternatieve beleidsvisies structureel uit.
- 3. Experteselectie (Score 6):** Alle experts zijn pleitbezorgers voor het pro-interventie frame. De hoofdexpert (Károi Illy) heeft een structureel belangenconflict als directeur van het fonds dat het geciteerde onderzoek financierde. Onafhankelijke wetenschappelijke toetsing ontbreekt volledig.

Kernboodschappen van de Uitzending

**BOODSCHAP 1 (INHOUDELIJK): ** "Klimaatverandering is de primaire oorzaak van maatschappelijke problemen in Nederland en vereist collectieve overheidsinterventie."

Techniek: Framing, agenda-setting, weglating — Bewijs: 19:17, 25:58, 11:49

**BOODSCHAP 2 (PERSOONLIJK): ** "Kwetsbare burgers zijn slachtoffer van klimaatverandering en kunnen zichzelf niet redden zonder overheidssteun."

Techniek: Emotionalisering, woordkeuze ("getto", "kwetsbaar"), tijdsverdeling — Bewijs: 22:55, 25:58, 19:30

**BOODSCHAP 3 (MAATSCHAPPELIJK): ** "De energietransitie is onomstreden en noodzakelijk; kritische geluiden hierover zijn niet relevant."

Techniek: Agenda-setting, weglating van coalitiestandpunten — Bewijs: 11:49, 06:50

Motivering: De totaalscore van 4.3/10 plaatst de uitzending in de categorie "lichte tendens". De uitzending vertoont geen grove manipulatietechnieken maar heeft een structurele neiging naar het pro-interventie, klimaatbewuste frame dat aansluit bij het programma van linkse en progressieve partijen. Het ontbreken van coalitiestandpunten, de selectieve experteselectie en het consequente gebruik van klimaatverandering als primair verklaringskader zijn de meest significante bevindingen. In het licht van Mediawet Art. 2.1 is de pluriformiteit onvoldoende: relevante politieke perspectieven — met name die van de huidige coalitie — worden structureel buitengesloten.

CONCLUSIE

De uitzending van EenVandaag (AVROTROS) vertoont een consistente maar niet extreme tendens naar een pro-interventie, klimaatbewust frame dat inhoudelijk aansluit bij de programmaposities van linkse en progressieve partijen (GL-PvdA, D66), terwijl de standpunten van de huidige coalitie (PVV, BBB) volledig ontbreken. De experteselectie is structureel niet-divers: alle geïnterviewde experts ondersteunen het dominante frame, en de hoofdexpert (Károi Illy, Longfonds) heeft een aantoonbaar belangenconflict als financier van het geciteerde onderzoek. De bronselectie vertoont twee geruchtachtige beweringen zonder primaire bronvermelding. In het licht van Mediawet Art. 2.1 — dat pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving vereist — is de uitzending onvoldoende pluriform: relevante politieke perspectieven worden structureel buitengesloten en de beleidsaanbevelingen worden gepresenteerd als onomstreden consensus. De bevindingen zijn individueel niet ernstig genoeg voor een formele klacht, maar vormen in samenhang een patroon van structurele eenzijdigheid dat aandacht verdient in het kader van het totale NPO-aanbod.

TOTAAL EVALUATIE VAN DE 15 CRITERIA

Individuele scores — Alle 15 criteria

Nr.	Criterium	Score	Classificatie
1	EXPERTENSELECTIE	6	●●●
2	BRONSELECTIE	5	●●●
3	TIJDSVERDELING	4	●●
4	WEGLATING (Selectieve Omissie)	6	●●●
5	CIJFERMATIGE MANIPULATIE	4	●●
6	GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)	2	●
7	TIMING	3	●●
8	SELECTIEVE VERONTWAARDIGING	2	●
9	VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)	6	●●●
10	FRAMING (Kader stellen)	6	●●●
11	WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN	5	●●●
12	MODERATIEGEDRAG	4	●●
13	VRAGEN-ASYMMETRIE	4	●●
14	FALSE BALANCE	2	●
15	AGENDA-SETTING	6	●●●

HARDFACTS-SCORE (1-8)

4.2/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

SOFTFACTS-SCORE (9-14)

4.5/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

TOTAALSCORE

4.4/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

Gemiddelde van Hardfacts en Softfacts

SLEUTEL — Betekenis van de scores

Individuele scores per criterium (0–10)

0	Geen bevinding	Geen relevante afwijking vastgesteld.
1–2	Zwakke bevinding	Lichte afwijking zonder wezenlijke aantasting van de evenwichtigheid.
3–4	Lichte tot matige bevinding	Herkenbare tendens; geringe tot matige impact.
5	Matige bevinding met impact	Relevante onevenwichtigheid die het meningsvormingspotentieel van het publiek beïnvloedt.
6	Aanzienlijke bevinding (drempel)	Scores vanaf 6 worden aangemerkt als 'aanzienlijke bevindingen'.
7	Aanzienlijke bevinding	Duidelijke, goed gedocumenteerde onevenwichtigheid met duidelijke impact.
8–9	Ernstige bevinding	Uitgesproken onevenwichtigheid; meerdere gedocumenteerde individuele bevindingen in dit criterium.
10	Maximale ernst	Systematische, doorgaande onevenwichtigheid in dit criterium.

Geaggregeerde afwijkingsindex — Interpretatiebereiken

0.0 – 2.5	Onopvallend	Geen wezenlijke patronen waarneembaar; uitzending voldoet aan het evenwichtigheidsgebod.
2.6 – 4.0	Lichte onevenwichtigheid	Geïsoleerde afwijkingen; statistisch zichtbaar, maar binnen tolerantiebereik.
4.1 – 6.0	Aanzienlijke onevenwichtigheid	Meerdere aanzienlijke bevindingen; relevante aantasting van perspectiefverscheidenheid.
6.1 – 8.0	Ernstige afwijking van het evenwichtigheidsgebod. Hoge mate van afwijking	Uitgesproken patronen over uitzendingen heen; hoge impact.
8.1 – 10	Fundamentele systemische eenzijdigheid. Zeer hoge mate van bias	Maximale ernst over bijna alle criteria; systematisch eenzijdige berichtgeving.

Partijpolitieke bias (-5 tot +5)

-5 tot -3	Sterk benadeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk benadeeld.
-2 tot -1	Licht benadeeld	Herkenbaar maar gering nadeel.
0	Neutraal	Geen waarneembare bevoordeling of benadeling.
+1 tot +2	Licht bevoordeeld	Herkenbare maar geringe bevoordeling.
+3 tot +5	Sterk bevoordeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk bevoordeeld.

HOOFDSTUK 5 — JURIDISCHE KWALIFICATIE (Mediawet Art. 2.1)

Beoordeling op grond van Mediawet Art. 2.1

De Mediawet vereist pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving door de publieke omroep.

Overtreding 1:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — pluriformiteit

Feitelijke omschrijving: Het klimaatgetto-segment (19:12 — 26:08) presenteert uitsluitend het standpunt dat klimaatverandering de primaire oorzaak is van woningmarktproblemen en dat collectieve overheidsinterventie de enige logische oplossing is. Het standpunt van de huidige coalitie (PVV: geen klimaatwet; BBB: voedselzekerheid boven klimaat) ontbreekt volledig.

Bewijs: Tijdstempel 25:58 — Citaat: "Voor de meest kwetsbare bewoners en de meest kwetsbare wijken zullen fondsen moeten komen. Want die mensen kunnen dat niet zelf opbrengen om hun huis klimaatbestendiger te maken."

Beoordeling: De beleidsaanbeveling voor collectieve fondsen wordt gepresenteerd als onomstreden noodzaak zonder dat het politieke debat hierover wordt meegenomen. Dit is in strijd met de pluriformiteitseis van Art. 2.1.

Overtreding 2:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — onafhankelijkheid

Feitelijke omschrijving: De hoofdexpert Károi Illy (directeur Longfonds) wordt gepresenteerd als onafhankelijk gezaghebbend expert, terwijl hij directeur is van het fonds dat het geciteerde onderzoek financierde. Deze belangenverstrengeling wordt niet vermeld.

Bewijs: Tijdstempel 04:12 — Citaat: "die hebben onderzoek gedaan, met geld ook van het longfonds, om aan te tonen dat je door wroeten in de aarde als kind... dan wordt de kans op allergieën en astma veel kleiner."

Beoordeling: Het niet vermelden van de financiële band tussen de expert en het geciteerde onderzoek ondermijnt de onafhankelijkheid van de berichtgeving zoals vereist door Art. 2.1.

Overtreding 3:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — evenwichtigheid

Feitelijke omschrijving: De energietransitie wordt in het Groenland-segment gepresenteerd als onomstreden noodzaak ("onmisbaar voor de energietransitie"), terwijl dit een politiek omstreden onderwerp is waarover de huidige coalitie fundamenteel anders denkt.

Bewijs: Tijdstempel 11:49 — Citaat: "Maar ze zijn ook onmisbaar voor de energietransitie. Autobatterijen en windmolens kunnen ook niet zonder."

Beoordeling: Het presenteren van de energietransitie als onomstreden feit in een nieuwsuitzending, zonder vermelding van het politieke debat hierover, is in strijd met de evenwichtigheidseis van Art. 2.1.

Totaalbeoordeling Mediawet Art. 2.1

De uitzending van EenVandaag voldoet niet volledig aan de eisen van Mediawet Art. 2.1 op de punten van pluriformiteit, evenwichtigheid en onafhankelijkheid. De drie geïdentificeerde overtredingen zijn individueel van beperkte ernst maar vormen in samenhang een patroon van structurele eenzijdigheid. De meest significante tekortkoming is het volledig ontbreken van coalitiestandpunten in segmenten die direct raken aan actueel politiek beleid (klimaatadaptatie, energietransitie). Opgemerkt dient te worden dat Mediawet Art. 2.1 pluriformiteit beoordeelt over het totale NPO-aanbod, niet per uitzending; de bevindingen zijn derhalve relevant als onderdeel van een breder patroon maar vormen op zichzelf geen afdoende grond voor een formele handavingsprocedure bij het Commissariaat voor de Media.

HOOFDSTUK 6 — Brondieptecheck

1. Longfonds

1. FINANCIERING: Het Longfonds is een Nederlandse goede doelen organisatie gefinancierd door donaties van particulieren, bijdragen van de Nationale Postcode Loterij en subsidies. Het fonds financierde zelf het consortium-onderzoek dat in de uitzending wordt geciteerd (04:12).

2. MANDAAT: Het mandaat van het Longfonds is het bestrijden van longziekten door onderzoek, voorlichting en belangenbehartiging. Dit mandaat is niet compatibel met een volledig neutrale beoordeling van onderzoek dat het fonds zelf heeft gefinancierd.

3. BELANGENCONFLICT: Het Longfonds heeft een institutioneel belang bij het aantonen van de effectiviteit van zijn interventies (relevantiehandhaving, fondsenwerving, beleidsbeïnvloeding). De directeur spreekt tegelijkertijd als onderzoeksfinancier, beleidsadvocaat en kinderarts.

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

D1 Belangenconflict: -2 — Financier van geciteerd onderzoek

D2 Persoonlijk risico: 0 — Geen aantoonbaar persoonlijk risico

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Kinderarts van opleiding, maar spreekt ook als lobbyist

D4 Consistentie: +1 — Consistent pleitbezorger voor longgezondheidsbeleid

D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Combineert persoonlijke anekdotes met beleidsaanbevelingen

D6 Bronniveau: -1 — Citeert eigen gefinancierd onderzoek

• TOTAAL: -2 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL

5. TEGENSTEM: Een onafhankelijk epidemioloog of een Cochrane Review van de hygiënehypothese bij kinderen wordt niet geciteerd. De bevindingen van het consortium worden niet onafhankelijk getoetst.

2. Consortium "A World Without Asthma"

1. FINANCIERING: Mede gefinancierd door het Longfonds (04:12). Overige financieringsbronnen niet vermeld in de uitzending.

2. MANDAAT: Onderzoek naar preventie van astma en allergie. Het mandaat is compatibel met wetenschappelijk onderzoek, maar de financiering door een pleitbezorgersorganisatie creëert een potentieel belang bij positieve resultaten.

3. BELANGENCONFLICT: Structureel belang bij het aantonen van de effectiviteit van natuur-gebaseerde interventies, gegeven de financiering door het Longfonds.

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

D1 Belangenconflict: -1 — Gefinancierd door pleitbezorgersorganisatie

D2 Persoonlijk risico: 0 — Onbekend

D3 Vakbekwaamheid: +2 — Wetenschappelijk consortium, vermoedelijk peer-reviewed

D4 Consistentie: 0 — Onbekend

D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Wetenschappelijke context

D6 Bronniveau: +1 — Primair onderzoek

• TOTAAL: +3 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL

5. TEGENSTEM: Geen onafhankelijke peer-reviewed toetsing van de bevindingen wordt geciteerd.

3. Christel Don (auteur "Klimaatgetto's")

1. FINANCIERING: Zelfstandig publicist; commercieel belang bij verkoop van boek "Klimaatgetto's".

2. MANDAAT: Geen wetenschappelijk of institutioneel mandaat; spreekt als publicist en ervaringsdeskundige.

3. BELANGENCONFLICT: Direct commercieel en reputationeel belang bij het bevestigen van de these van haar boek.

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

D1 Belangenconflict: -2 — Directe commerciële belang bij bevestiging boekthese

D2 Persoonlijk risico: 0 — Geen aantoonbaar persoonlijk risico

D3 Vakbekwaamheid: -1 — Publicist, geen academisch klimaatonderzoeker

D4 Consistentie: +1 — Consistent met boekpublicatie

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung Association suisse pour une information équilibrée Associazione svizzera per un reporting equilibrato

D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Combineert persoonlijk verhaal met beleidsaanbevelingen

D6 Bronniveau: -1 — Citeert onderzoek zonder specifieke bronvermelding

- TOTAAL: -4 → BRONNENVERKEERSLICHT: GEEL/ROOD

5. TEGENSTEM: Geen onafhankelijke woningmarktexpert of klimaateconoom wordt geciteerd om de these van klimaatgetto's in de Nederlandse context te toetsen.

BELANGRIJK: "Erkend" is geen inhoudelijke kwalificatie. Het is een sociale toewijzing die zelf kritisch moet worden beoordeeld. Geen van de drie geciteerde bronnen scoort GROEN op de geloofwaardigheidsmatrix. Dit betekent niet dat hun uitspraken onjuist zijn, maar wel dat de uitzending had moeten zorgen voor onafhankelijke toetsing en vermelding van mogelijke belangenconflicten.

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Longfonds	-2	0	+1	+1	-1	-1	-2	GEEL
Consortium "A World Without Asthma"	-1	0	+2	0	+1	+1	+3	GEEL
Christel Don (auteur "Klimaatgetto's")	-2	0	-1	+1	-1	-1	-4	GEEL/ROOD

Juridische en methodologische toelichting

Geen feitelijke vaststelling	De gepresenteerde resultaten vormen geen feitelijke vaststellingen over individuele personen, redacties of uitzendingen. Ze zijn het product van een gestandaardiseerde operationalisering, niet een vaststelling van individuele verantwoordelijkheid.
Geen juridisch oordeel	De geaggregeerde afwijkingsindex vervangt geen juridische beoordeling op grond van Mediawet 2008 Art. 2.1. De beoordeling of een specifieke uitzending wettelijke vereisten schendt, is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de bevoegde instanties (in het bijzonder Commissariaat voor de Media).
Geen causaliteitsbewijs	Statistische correlaties mogen niet worden geïnterpreteerd als bewijs van causale verbanden of redactionele intenties. Afwijkingswaarden kunnen worden beïnvloed door onderwerpkeuze, nieuwsomgeving, politieke controversialiteit of formatlogica.
Geen oordeel over intentie	De analyse meet waarneembare structuurkenmerken van uitzendingen. Een score van 7 betekent dat een aanzienlijke onevenwichtigheid is vastgesteld — niet dat de redactie dit bedoelde. De methodologie doet geen uitspraken over motieven of strategische doelstellingen.
Heuristisch vergelijkingsinstrument	De index dient voor vergelijkende patroonherkenning over duizenden uitzendingen, niet voor precieze metrische meting van individuele bijdragen. Drempelwaarden dienen als heuristische oriëntatie, niet als scherpe juridische kwalificatie.

BIJLAGE 1: NATIONALE WETGEVING

Wettelijke basis Nederland — NPO

Wet

Mediawet 2008

Relevante artikelen

- Art. 2.1 (Publieke mediaopdracht): De publieke mediadienst voorziet in onafhankelijke, pluriforme, evenwichtige informatievoorziening van hoge journalistieke kwaliteit. De publieke mediadienst draagt bij aan de democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving.
- Art. 2.1 lid 2: De publieke mediadienst weerspiegelt de maatschappelijke diversiteit van Nederland.
- Art. 2.88: Redactionele onafhankelijkheid en journalistieke standaarden zijn gewaarborgd. De programma's worden gemaakt onder redactionele verantwoordelijkheid van de omroepverenigingen.

Kernverplichtingen

---

1. **Onafhankelijkheid:** Onafhankelijke informatievoorziening
2. **Pluriformiteit:** Pluriforme berichtgeving
3. **Evenwichtigheid:** Evenwichtige informatie van hoge journalistieke kwaliteit
4. **Maatschappelijke diversiteit:** Weerspiegeling van de Nederlandse samenleving

Toezichthouder

- Commissariaat voor de Media (CvdM): Mediatoezicht, naleving Mediawet
- NPO Ombudsman: Interne klachteninstantie

Klachtenprocedure

---

1. NPO Ombudsman
2. Commissariaat voor de Media
3. Rechtbank (bestuursrechter)

BIJLAGE 2: WETENSCHAPPELIJKE BRONNEN

Literatuur

- Bennett, W. L. (1990). Toward a theory of press-state relations in the United States. *Journal of Communication*, 40(2), 103–125.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- fög – Forschungszentrum Öffentlichkeit und Gesellschaft (2024). *Jahrbuch Qualität der Medien 2024*. Schwabe.
- Gilardi, F., Alizadeh, M. & Kubli, M. (2023). ChatGPT outperforms crowd workers for text-annotation tasks. *PNAS*, 120(30).
- Iyengar, S. & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press.
- Jolly, S. et al. (2022). Chapel Hill Expert Survey trend file, 1999–2019. *Electoral Studies*, 75, 102420.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping theory*. Routledge.
- SVFAB (2026). *Methodenbericht v4.1: Zählbare Kriterien und Multi-Modell-Kreuzvalidierung*.
- Törnberg, P. (2023). ChatGPT-4 outperforms experts and crowd workers in annotating political Twitter messages. arXiv:2304.06588.

SVFAB Working Papers

- Schläpfer, D. (2026). Systematic AI-Assisted Analysis of Public Broadcaster Impartiality: A Scalable Methodological Framework for Measuring Structural Bias in Public Service Media. [SSRN 6688478](#)
- Schläpfer, D. (2026). Measuring Editorial Noise: A Retrospective Suppression Index for Public Broadcasting Content Analysis. [SSRN 6733280](#)
- Schläpfer, D. (2026). Source Traffic Light: A Six-Dimensional Credibility Framework for Systematic Source Assessment in Public Service Media. [SSRN 6733880](#)

David Schläpfer — ORCID: 0009-0000-5671-9266

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Evaluaties en lidmaatschap bij SVFAB

Op SVFAB.ch vindt u gedetailleerde evaluaties en kunt u ook analyses laten maken voor elke uitzending naar keuze (wordt apart gefactureerd).

Om de kwaliteit van ons werk te waarborgen, zijn wij afhankelijk van lidmaatschaps- en donateurbijdragen.

Contact en meer informatie:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

Bankgegevens: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Begunstigde: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

De volgende boeken zijn verkrijgbaar bij SVFAB

Bestellingen via www.svfab.ch of kontakt@svfab.ch

Onevenwichtige berichtgeving is het antwoord op het halveringsinitiatief in Zwitserland: hier worden de manipulatietechnieken in detail uitgelegd, te beginnen bij de selectie van medewerkers en de bronselectie. Vervolgens worden 15 principes uitgelegd: weglating, framing, temporele framing, schuld door associatie, emotionalisering, contextverwijdering en nog veel meer, geïllustreerd met talrijke voorbeelden. Bovendien wordt zichtbaar waar wij zelf deze technieken toepassen – dat bevordert niet alleen inzicht maar ook empathie.

Optioneel wordt het boek geleverd met **speelkaarten**.

Ook verkrijgbaar als **luisterboek**.

Het interview is geen gesprek. Het is een podium – en iemand anders heeft het script geschreven.

Wie dat niet weet, levert materiaal. Goede citaten die verkeerd geknipt worden. Juiste uitspraken die in de verkeerde context belanden. Eerlijke antwoorden die als bekentenissen worden geframed.

Dit boek is geen mediakritiekboek. Het is een gereedschapskist – voor iedereen die een microfoon voor zich heeft en wil weten wat ze eraan kunnen doen. 7 hoofdstukken. 7 tools: Wat een interview werkelijk is. De 7 meest voorkomende valkuilen. De drie basisprincipes van soevereiniteit – verankeren, herkaderen, begrenzen. Voorbereiding in één uur. Lichaam en stem. Wat te doen als het misgaat. En wat telt na het interview.

Voor politici, activisten, ondernemers, klokkenluiders – voor iedereen die in de schijnwerpers staat en wil begrijpen hoe het spel werkt. Zodat ze stoppen met meespelen – en beginnen het te vormgeven. In A5-formaat. Direct. Ter voorbereiding, ter raadpleging, ter nabespreking en bij moeilijkheden

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Je denkt dat je de wereld ziet. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der wereld ziet. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Want wie framing begrijpt, ziet de wereld helderder. Hoort nieuws anders. Voert gesprekken zelfverzekerder. En laat zich niet meer zo makkelijk een kader opdringen dat iemand anders heeft gekozen. Met vele oefeningen en concrete voorbeelden uit politiek, media en het dagelijks leven – en af en toe een glimlach.

Framing met stijl. Omdat het kader alles verandert.